

Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

Advies wetgeving VTC nr. 2023/138 van 12 december 2023

over

tekst	Ontwerp van decreet
van	van de Vlaamse Regering
titel	tot wijziging van het decreet van 30 mei 2008 betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen
roepnaam	(decreet procedure provincie- en gemeentebelastingen)
datum	zoals principieel goedgekeurd op 27 oktober 2023
trefwoorden	Essentiële elementen; elektronische adressen; bewaartermijn; Bestuursdecreet

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet"), inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van de heer Bart Somers, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen onder datum, ontvangen door de VTC op 10 november 2023;

Gelet op de behandeling op de zitting van 12 december 2023;

Brengt op 12 december 2023 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

- De toenmalige Vlaamse minister bevoegd voor Binnenlands Bestuur (hierna "de adviesvrager") verzocht om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "VTC") over een voorontwerp van decreet *tot wijziging van het decreet van 30 mei 2008 betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen* (hierna "het Ontwerp"), met aanduiding van specifieke artikelen, nl. de artikelen 3, 6 en 8 (zie hierna).

2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

3. De toelichting bij het Ontwerp stelt het volgende (onderlijning VTC):

“Afgezien van een wijziging in 2019, naar aanleiding van ingrijpende veranderingen aan het Wetboek van de Inkomstenbelastingen van 10 april 1992, onderging het decreet van 30 mei 2008 betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen (hierna het decreet van 30 mei 2008 genoemd) in het laatste decennium geen aanpassingen. Het decreet van 30 mei 2008 vormt de verderzetting van de wet van 23 december 1986 betreffende de invordering en de geschillen ter zake van provinciale en plaatselijke heffingen en is ondertussen een gevestigde waarde. Interpretatieproblemen doen zich in de praktijk zelden voor, maar desalniettemin is het decreet van 30 mei 2008 toe aan een actualisatie.

De wijzigingen bestaan grotendeels uit terminologische aanpassingen, aansluiting bij of vertaling van moderne regelgeving en rechtspraak en aanpassingen op vraag van stakeholders.”

De volgende artikelen in het voorontwerp van decreet zijn met name relevant:

- *Artikel 3: vult de bestaande regeling over de opmaak van de kohieren en de aanslagbiljetten aan. Beide bevatten persoonsgegevens over de belastingplichtige. Het aanslagbiljet is een uittreksel uit het kohier.*

Inzake persoonsgegevens is alleen de verwerking van elektronische adressen nieuw. Dit gebeurt volgens de principes in het Bestuursdecreet.

- *Artikel 6: wijzigt licht de procedure voor de vestiging van een aangiftebelasting. Bij de aangifteplicht en de hieruit volgende vestiging van de belasting, worden persoonsgegevens verwerkt.*

Inzake persoonsgegevens is alleen de verwerking van elektronische adressen nieuw. Dit gebeurt volgens de principes in het Bestuursdecreet.

- *Artikel 8: bepaalt nieuwe procedurele aspecten voor de indiening van een bezwaarschrift. Hierbij worden persoonsgegevens verwerkt.*

Inzake persoonsgegevens is alleen de verwerking van elektronische adressen nieuw. Dit gebeurt volgens de principes in het Bestuursdecreet.

Het gebruik van persoonsgegevens door derden, wordt via verwijzing geregeld in andere regelgeving.

Wat de bewaring van de persoonsgegevens betreft, zijn de gemeenten en de provincies onderworpen aan artikel III.87 van het Bestuursdecreet. Overeenkomstig dit artikel, worden selectieregels bepaald voor de verschillende categorieën van (onder andere) fiscale documenten en informatie, die ook de bewaring van de documenten en de informatie omvatten.

Om de bovenstaande redenen is het niet nodig geacht om de verwerking van persoonsgegevens in het voorliggende voorontwerp te regelen.”

4. De VTC deelt niet de mening van de Adviesvrager dat de verwerking al voldoende decretaal geregeld is, zoals hierna zal blijken.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Voorafgaande toelichting

5. De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld de volgende zijn: belastingplichtigen

en dat het minstens de volgende gegevens betreft (zie infra voor meer uitleg):

- identificatiegegevens;
- elektronisch adres en andere contactgegevens;
- gegevens over het belastbaar feit;
- het bedrag van de belasting.

6. Het betreft informatie over natuurlijke personen met onder meer identificatiegegevens en dus gaat het om de verwerking van informatie over geïdentificeerde natuurlijke personen, zijnde persoonsgegevens zoals bedoeld in de AVG. De VTC gaat daarom na in hoeverre het Ontwerp en de bestaande decreten in lijn liggen met de principes van het gegevensbeschermingsrecht.

2. Kwaliteit van de regelgevende grondslag

7. Het decreet bevat niet expliciet de verwerking van persoonsgegevens.

8. Het komt de stellers van het Ontwerp toe om erover te waken dat – **en dit ook voor de bestaande wet- en regelgeving** – elke verwerking die in onderhavige context zal plaatsvinden een rechtvaardigingsgrond vindt in artikel 6 AVG.

9. Het Ontwerp of de nota aan de Vlaamse Regering vermelden niet expliciet op grond van welke rechtvaardigingsgrond in de AVG de verwerking van persoonsgegevens zal plaatsvinden. De VTC gaat er van uit dat de gegevens verwerkt worden op basis van de rechtvaardigingsgrond “voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust”.

10. De VTC wenst in herinnering te brengen dat elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals gewaarborgd door artikel 8 van het EVRM¹, artikel 7 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie samengelezen met artikel 52.1 van het Handvest en artikel 22 van de Grondwet moet worden voorgeschreven in een 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling. In een dergelijke precieze wettelijke bepaling moeten de essentiële elementen² van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens omschreven zijn.³

---

¹ Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden.

² Artikel 6 AVG vermeldt de volgende elementen:

- het doel van de verwerking;
- de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens; Deze gegevens moeten bovendien beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking”);
- de betrokkenen;
- de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
- de opslagperioden;
- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n).

³ EHRM, arrest *Rotaru c. Roumania*, 4 mei 2000; GWH 23 april 2015, arrest nr. 44/2015, 63; GWH 5 oktober 2017, arrest nr. 100/2017, 17; GWH 15 maart 2018, arrest nr. 29/2018, 26; GWH 14 januari 2021, arrest nr. 2/2021, overw. B.22.1.e.e.; GWH 18 november 2021, arrest nr. 158/2021, overw. B.6; GWH 9 december 2021, B.53.1-B.53.2; R.v.St, adv. 68.936/AV van 7 april 2021 over een voorontwerp van wet *betreffende maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie*, Parl.St. Kamer, 2020-2021, doc. nr. 551951/001, 94-98; SCHRAM, F., *Privacy & persoonsgegevens. Handboek*, Brussel, Politeia, 2023, 93-

11. De VTC stelt vast dat de adviesvrager er **uitdrukkelijk voor gekozen heeft om de essentiële elementen van de verwerking niet systematisch te benoemen**:

“Het bijgesloten voorontwerp van decreet wijzigt het decreet van 30 mei 2008 betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen. Dit decreet bevat de procedureregels voor de vestiging, inning en invordering van lokale en provinciale belastingen, met inbegrip van de mogelijkheid om de schuld te betwisten.

Het wijzigingsdecreet voert op zich geen nieuwe verwerkingen van persoonsgegevens in. In het decreet van 30 mei 2008 worden persoonsgegevens verwerkt voor de vestiging en inning/invordering van de belasting en voor de behandeling van bezwaren. De verwerking van de in het decreet vermelde persoonsgegevens en de verantwoordelijkheid hiervoor, ligt voor de hand. De eventuele verwerking van elektronische adressen moet gebeuren volgens de vereisten in het Bestuursdecreet.

12. Voor verwerkingen op basis van artikel 6, lid 1, c), AVG⁴, die niet zozeer betrekking hebben op het privé-leven, maar eerder enkel op de bescherming van persoonsgegevens, moet het doeleinde voldoende duidelijk afgebakend zijn⁵. Andere elementen van de verwerking die al duidelijk (eventueel impliciet) blijken uit de bestaande wetgeving moeten niet per se herhaald worden. De VTC vindt het niettemin een goede praktijk om dat wel te doen om een uniform kader te creëren waarop verschillende uitvoeringsbesluiten kunnen steunen. Bovendien maakt dit het veel gemakkelijker om de verwerkingen van persoonsgegevens te toetsen aan de AVG, zowel voor de toezichthouder als voor de betrokkenen. Er is dus een onderscheid te maken tussen de legaliteitstoets (eisen waaraan de wettelijke basis moet voldoen om geldig te zijn) en de conformiteitstoets aan de AVG.
13. De VTC is van oordeel dat het zou kunnen volstaan om te verwijzen naar een bestaand decreet (bv. de Vlaamse Codex Fiscaliteit waarvoor deze oefening wel is gedaan - zo hier van toepassing) als daarin alle essentiële elementen al zijn opgenomen. Het moet dan ook de verwerkingen betreffen in het kader van de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure door de lokale besturen. De verwijzing moet dan wel uitdrukkelijk gebeuren, wat hier niet het geval is.
14. Aangezien met de vermelding van de essentiële elementen ook minstens gedeeltelijk tegemoetgekomen wordt aan artikel 5, 1, a), AVG, dat bepaalt dat persoonsgegevens moeten worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene behoorlijk en transparant is, zal het ontbreken van deze elementen zwaardere transparantiemaatregelen vragen. Er zal immers niet naar de wetgeving kunnen verwezen worden voor die elementen.
15. De opstellers van de wettelijke en reglementaire teksten zullen moeten inschatten of de beoogde verwerking een meer uitgewerkte rechtsgrond nodig heeft. Daarbij moet in eerste instantie gekeken worden naar de graad van inmenging van de overheid in het privé-leven.
16. Hierbij moet er ook op gelet worden dat in een eventueel uitvoeringsbesluit (mits delegatie aan de Vlaamse Regering) verdere modaliteiten kunnen worden bepaald, maar dat de essentie in het decreet zelf moet worden opgenomen⁶. wat nu nog niet het geval is of minstens niet duidelijk is. De machtiging aan de Vlaamse Regering moet voldoende nauwkeurig omschreven zijn en betrekking hebben op de tenuitvoerlegging van de maatregelen waarvan de

---

116, 155-162; DEGRAVE, E., "L'État-gouvernement et la protection de la vie privée – Légalité, transparence et contrôle", Collection du CRIDS, Larcier, Brussel, 2014, p. 161 e.v.

⁴ "c) de verwerking is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust;"

⁵ Artikel 6, 3, AVG. Voor wat punt e) betreft, bestaat de doelstelling van de verwerking in de vervulling van een taak van algemeen belang of voor de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is verleend door unierecht of lidstatelijk recht.

⁶ Advies Algemene Vergadering Afdeling Wetgeving Raad van State, 68.936/AV van 7 april 2021, opmerking 101 (Parl.St. Kamer 2020-21, nr. 55-1951/001, 119); In dat verband is de afdeling Wetgeving van oordeel dat ongeacht de aard van de betrokken aangelegenheid, de volgende elementen in beginsel 'essentiële elementen' uitmaken: 1°) de categorie van verwerkte gegevens; 2°) de categorie van betrokken personen; 3°) de met de verwerking nagestreefde doelstelling; 4°) de categorie van personen die toegang hebben tot de verwerkte gegevens; en 5°) de maximumtermijn voor het bewaren van de gegevens", in dezelfde zin GwH 10 maart 2022, nr. 33/2022, B.13.1; 22 september 2022, nr. 110/2022, B.11.2.

essentiële elementen voorafgaandelijk door de decreetgever zijn vastgesteld. De VTC verwijst naar de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof inzake delegatie door de wetgever⁷.

17. De VTC stelt in dit kader vast dat het bestaande decreet wel impliciet categorieën van persoonsgegevens aanduidt (voor de kohieren in artikel 4⁸), die nu aangevuld worden, maar dat deze categorieën heel ruim zijn (het belastbaar feit) en verduidelijking behoeven. Voor zover die niet aanwezig is in andere toepasselijke decreten, vraagt dit een verduidelijking in een uitvoeringsbesluit.

3. Het nieuwe gegeven elektronisch adres

18. Wat communicatie met een betrokkene op basis van zijn elektronisch adres betreft, stellen zich in de eerste plaats vragen over het garanderen van de juistheid van dat adres en in de tweede plaats en daarmee verband houdend, met de veiligheid van de communicatie via dit adres.
19. Hier spelen dus zowel het principe van de AVG van juistheid van de persoonsgegevens als de principes van vertrouwelijkheid en veiligheid van de persoonsgegevens:
- artikel 5, 1, d), AVG bepaalt dat persoonsgegevens juist moeten zijn en zo nodig worden geactualiseerd;
  - artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.
20. Voor zover met elektronisch adres het e-mailadres wordt bedoeld, wijst de VTC erop dat fouten met e-mailadressen een belangrijke oorzaak zijn van datalekken.
21. Ook als de communicatie via andere systemen dan e-mail gebeurt, zijn er garanties nodig voor veiligheid, integriteit en beschikbaarheid van de persoonsgegevens.

---

⁷ bv. GwH nr. 166/2011, 10 november 2011, overw. B.43.3 e.v., GwH nr. 158/2021, 18 november 2021, overw. B.8.4.2., GwH nr. 26/2023, 16 februari 2023, overw. B.74.1.

⁸ Het aanslagbiljet bevat naast de gegevens, vermeld in paragraaf 2, tweede lid, ook de volgende gegevens:

1° de verzendingsdatum van het aanslagbiljet;

2° de uiterste betalingsdatum;

3° de volgende informatie over een bezwaar als vermeld in artikel 9:

a) de termijn waarin een bezwaarschrift kan worden ingediend;

b) in voorkomend geval de mogelijkheid om het bezwaar op elektronische wijze in te dienen;

c) de benaming, het adres en de contactgegevens van de instantie die bevoegd is om het bezwaarschrift te ontvangen;

d) de vermelding dat de belastingschuldige of zijn vertegenwoordiger die gehoord wil worden, dat uitdrukkelijk moet vragen in het bezwaarschrift;

4° de vindplaats van het belastingreglement.”;

[...]”

Artikel 4 van het bestaande decreet vermeldt al volgende gegevens:

“ De kohieren bevatten :

1° de naam van de provincie of van de gemeente die de belasting heeft gevestigd;

2° de voornaam, achternaam of maatschappelijke benaming en het adres van de belastingplichtige;

3° de datum en benaming van het reglement krachtens welke de belasting is gevestigd;

4° het belastbaar feit, de berekening en het bedrag van de belasting, evenals het aanslagjaar waarop de belasting betrekking heeft;

5° het nummer van het kohierartikel;

6° de datum van uitvoerbaarverklaring.”

22. De VTC beveelt daarom aan dat de nodige maatregelen inzake juistheid en veiligheid worden genomen.

4. Keuze voor elektronische communicatie en transparantie

23. De drie artikelen die de adviesvrager aan de VTC heeft voorgelegd, bevatten elk bepalingen die een impliciete toestemming inhouden. Het gaat telkens om de (vermoede) keuze voor elektronische communicatie. Die heeft mogelijk een impact op de verwerking van de persoonsgegevens van de betrokkene en wordt daarom hierna besproken.

“Art. 3. In artikel 4 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 28 mei 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

[...]

4° paragraaf 3 wordt vervangen door wat volgt:

“§3. De bevoegde financiële ambtenaar zorgt onverwijld voor de verzending van de aanslagbiljetten, zonder kosten voor de belastingplichtige.

[...]

Als het lokaal of provinciaal bestuur aanslagbiljetten aanbiedt via een elektronische weg, gelden al de voorwaarden, vermeld in artikel II.22, §2 en §3, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. De uitdrukkelijke instemming van de belastingplichtige met de verzending van het aanslagbiljet via elektronische weg, heeft tot gevolg dat fiscale berichten in de toekomst uitsluitend via die elektronische weg uitgewisseld worden.”

“Art. 6. Artikel 7 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 28 mei 2010 en van 17 februari 2012, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 7.

[...]

§3. Als geen juiste of volledige aangifte is gedaan voor de aangifte datum vermeld in paragraaf 1, tweede lid, kan de bevoegde overheid de belasting ambtshalve vestigen, op basis van de gegevens waarover ze beschikt.

[...]

Als de belastingplichtige ingestemd heeft met de elektronische uitwisseling van fiscale berichten, met toepassing van paragraaf 1, derde lid of artikel 4, §3, derde lid, is aan het vereiste van het aangetekend schrijven, vermeld in het tweede lid, voldaan als bewijs geleverd kan worden van het tijdstip van de elektronische verzending.

De belastingplichtige beschikt over een termijn van dertig kalenderdagen vanaf de derde werkdag die volgt op de verzending van de kennisgeving, vermeld in het tweede en derde lid, om zijn opmerkingen schriftelijk voor te dragen. De belasting mag niet worden gevestigd voor de voormelde termijn verstreken is, behalve als de rechten van de provinciale of gemeentelijke thesaurie in gevaar verkeren door een andere oorzaak dan het verstrijken van de aanslagtermijnen. De belastingplichtige levert het bewijs van de correctheid van de elementen die hij inroept.

[...].”

“Art. 8. In artikel 9 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 28 mei 2010 en 17 februari 2012, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 worden het tweede en derde lid vervangen door wat volgt :

“Het bezwaarschrift, vermeld in het eerste lid, voldoet aan de volgende voorwaarden:

- 1° het wordt schriftelijk ingediend;
- 2° het wordt ondertekend;
- 3° het wordt gemotiveerd.

Het bezwaarschrift, vermeld in het eerste lid, wordt op straffe van verval ingediend binnen drie maanden vanaf de datum waarop de belastingplichtige het aanslagbiljet of het verzoek tot contante betaling heeft ontvangen. Het aanslagbiljet wordt geacht ontvangen te zijn op de derde werkdag die volgt op de datum van de verzending van het aanslagbiljet of op het ogenblik van de kennisgeving van het aanslagbiljet. Als het bestuur en de belastingplichtige hetzelfde informatiesysteem gebruiken om berichten elektronisch uit te wisselen, wordt het aanslagbiljet geacht ontvangen te zijn op het tijdstip waarop het aanslagbiljet toegankelijk wordt voor de belastingplichtige.”;

2° aan paragraaf 1 worden een vierde en vijfde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

“Als het lokaal of provinciaal bestuur de mogelijkheid aanbiedt om bezwaarschriften via elektronische weg in te dienen, gelden al de voorwaarden, vermeld in artikel II.22, §2 en §3 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. De indiening van het bezwaarschrift via elektronische weg geldt als uitdrukkelijke instemming van de belastingschuldige of zijn vertegenwoordiger om berichten binnen de bezwaarprocedure via die elektronische weg uit te wisselen.

Als het bezwaarschrift, vermeld in het eerste lid, verzonden wordt met de post, geldt de datum van de poststempel als datum van indiening van het bezwaar. Als het bezwaarschrift verzonden wordt via elektronische weg, geldt de datum van de elektronische verzending als datum van indiening van het bezwaar.”;

[...]

4° in paragraaf 2, eerste lid, wordt de zin “De ontvangstmelding kan via een duurzame drager worden gestuurd.” opgeheven;

[...]

6° in paragraaf 4, tweede lid, worden de woorden “of via duurzame drager” opgeheven;

7° in paragraaf 5 wordt het derde lid vervangen door wat volgt:

“De beslissing van de bevoegde overheid wordt met een aangetekende brief betekend aan de belastingschuldige en, in voorkomend geval, zijn vertegenwoordiger. De bevoegde financiële ambtenaar wordt op de hoogte gebracht van de voormelde beslissing. De voormelde aangetekende brief vermeldt de instantie waarbij beroep kan worden ingesteld, en de ter zake geldende termijnen en vormen. Als de belastingschuldige of zijn vertegenwoordiger ingestemd heeft met de elektronische uitwisseling van fiscale berichten, met toepassing van paragraaf 1, vierde lid, is aan het voormelde vereiste van het aangetekend schrijven voldaan als bewijs geleverd kan worden van het tijdstip van de elektronische verzending.”;

[...]”

24. De VTC stelt vast dat er een cascade is van impliciete instemmingen:

- in artikel 4 van het Ontwerp is er sprake van een uitdrukkelijke instemming met de verzending van het aanslagbiljet via elektronische weg waardoor - zonder dat er sprake is van uitdrukkelijke instemming - fiscale berichten in de toekomst uitsluitend via die elektronische weg uitgewisseld worden;
- in artikel 8 van het Ontwerp is er dan sprake van het gebruik van hetzelfde informatiesysteem door bestuur en belastingplichtige om elektronisch berichten uit te wisselen en wordt er weer gebruik gemaakt van een impliciete instemming: het initiatief van de belastingschuldige om het bezwaarschrift elektronisch in te dienen, impliceert instemming om verdere berichten in het kader van de bezwaarprocedure elektronisch uit te wisselen.

25. Er is een toestemming nodig om elektronisch te kunnen verzenden in het kader van de toepassing van de regels van het Burgerlijk Wetboek. Op basis van het Bestuursdecreet wordt een elektronische verzending als equivalent aan een aangetekende zending beschouwd. De VTC gaat ervan uit dat dit waarschijnlijk voor de Adviesvrager de reden is

voor het invoeren van de impliciete toestemmingen. Die regels wijzen intussen ook op het belang van die instemmingen voor de betrokkene. De toelichting zegt hierover het volgende:

“De ontvangst van een elektronisch bericht wordt volgens het burgerlijk wetboek redelijkerwijze verondersteld als de bestemming vooraf ingestemd heeft met het gebruik door de verzender van een elektronisch adres of van een ander elektronisch communicatiemiddel⁹. De instemming van de bestemming in het kader van artikel II.22, §2, 2° van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, komt hieraan tegemoet. Als ook voldoende zekerheid bestaat over het tijdstip van de elektronische verzending, kan het elektronisch bericht gelden als aangetekend”.

26. Verder wordt er in de toelichting nog volgende uitleg gegeven:

“Het ontwerpdecreet vermeldt uitdrukkelijk dat de eenmalige keuze van de belastingplichtige doorgetrokken wordt naar de toekomst voor alle belastingaanslagen en correspondentie hierrond. Dit staat niet in de weg dat de belastingplichtige zijn akkoord intrekt, maar dan moet hij dat expliciet aanvragen. Het lokaal of provinciaal bestuur werkt hiervoor een procedure uit.”

“Als de belastingplichtige ervoor gekozen heeft of ervoor kiest om zijn overheidsberichten te consuleren via het ‘my e-box’ portaal van de federale Overheidsdienst Beleid en Ondersteuning en het lokaal of provinciaal bestuur gebruik maakt van eBox volgens artikel II.23/1 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, ontvangt hij automatisch ook de berichten van het lokaal of provinciaal bestuur via ‘my e-Box’. Toestemmingen intrekken en beheren gebeurt dan via het ‘my e-box’ portaal.”

27. Alhoewel de VTC begrijpt dat er praktische regelingen moeten worden getroffen en deze niet onlogisch overkomen, adviseert ze dat de toestemmingen **voldoende geïnformeerd** worden gegeven, met andere woorden dat alle consequenties van meet af aan duidelijk zijn, zodat de burger een echte keuze kan maken want dit heeft een impact op de manier waarop diens persoonsgegevens worden verwerkt (en beveiligd). Dit kan gerealiseerd worden door enerzijds de wetgeving duidelijker te maken (het cascadesysteem wegwerken) en anderzijds transparantiemaatregelen te nemen bij de communicatie. Dat er al een regeling is in het Bestuursdecreet doet hier niets aan af. Het is de VTC trouwens niet duidelijk wat de verhouding van deze bepalingen t.o.v. het Bestuursdecreet is: het wordt niet expliciet van toepassing verklaard, maar gedeeltelijk gekopieerd.

5. **Bewaartermijn**

28. Wat de bewaartermijn betreft verwijst de Adviesvragster enkel naar artikel III.87 van het Bestuursdecreet waaraan ook de gemeenten en de provincies onderworpen zijn. De VTC wijst er op dat artikel III.87 geen maximale termijn bepaalt.

29. In het licht van artikel 6.3 van de AVG, adviseert de VTC om in het Ontwerp de maximale bewaartermijn(en) van de met het oog op de onderscheiden doeleinden voor deze verwerking van persoonsgegevens te voorzien, of toch minstens criteria op te nemen die toelaten deze bewaartermijn(en) te bepalen.

6. **Beveiligingsmaatregelen**

30. Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.

---

⁹ Artikel 1.5, derde lid van het Nieuw Burgerlijk Wetboek, BS 1 juli 2022.

31. De VTC wijst erop dat aangezien het financiële gegevens betreft een bijzondere aandacht vereist is inzake informatieveiligheid.
32. Artikel 32, AVG wijst op een aantal voorbeeldmaatregelen om, waar passend, een op het risico afgestemd beveiligingsniveau te waarborgen:
- de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens;
  - het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingssystemen te garanderen;
  - het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen;
  - een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking.
33. Voor de concrete uitwerking hiervan wijst de VTC op de aanbeveling¹⁰ ter voorkoming van gegevenslekken en op de referentiemaatregelen¹¹ die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen. De VTC benadrukt ook het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer¹² en een logging van de toegangen zodat de functionaris en de toezichhouders kunnen controleren wie wanneer toegang had tot welke gegevens, wat zijn/haar acties waren en waarom¹³.
34. Voor zover er gedacht wordt aan het gebruik van cloudtoepassingen, verwijst de VTC naar haar adviezen en aanbevelingen daarover¹⁴.
35. In geval beroep wordt gedaan op een verwerker dan wijst de VTC op volgende vereisten:
- sluiten van een verwerkersovereenkomst;
  - aanstellen van een DPO door de verwerker;
  - aanwijzen van categorieën personen die toegang hebben en lijst bijhouden.
36. In principe moet de specificering van maatregelen niet in de wetgeving worden opgenomen. Wanneer de decreetgever of in een later stadium (mits delegatie), de Vlaamse Regering echter vermoedt dat de gepaste maatregelen niet gerealiseerd zullen worden zonder dit aan de betrokken instanties expliciet op te leggen, dan moet dat wel gebeuren¹⁵.

III. **BESLUIT**

37. Aangezien het decreet de essentiële elementen van de verwerking niet aanduidt, kan de VTC niet oordelen of het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft.
38. De VTC wijst er wel op dat minstens volgende elementen moeten worden geïmplementeerd:

---

¹⁰ Aanbeveling CBPL nr. 01/2013

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2013.pdf>)

¹¹ Referentiemaatregelen CBPL voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, Versie 1.0 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/nota-inzake-de-beveiliging-van-persoonsgegevens.pdf>)

¹² Zie ook Aanbeveling CBPL nr. 01/2008

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

Verschillende instanties kunnen hiervoor aangepaste technologische oplossingen bieden (zoals bijvoorbeeld de Kruispuntbank van de Sociale zekerheid).

¹³ *Audit trailing of beveiligd controlespoor.*

¹⁴ <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-cloud>

¹⁵ Dit kan eventueel ook in een ministerieel besluit of een omzendbrief.

- de correcte rechtvaardigingsgrond aangeven, eventueel in de Memorie van Toelichting;
- alle essentiële elementen van alle geplande gegevensverwerkingen bepalen;
- de nodige maatregelen nemen om de juistheid en de veiligheid van de communicatie met de betrokkenen te garanderen;
- de bepalingen in verband met de instemming(en) transparanter maken en transparantiemaatregelen uitwerken;
- de bewaartermijn correct bepalen.

Hans Graux,
Voorzitter VTC

Getekend door: Hans Graux (Signature)
Getekend op: 2023-12-15 00:04:40 +01:00
Reden: Ik keur dit document goed

